Seat No. : _______________

AC-133

April-2015

M.A., Sem.-IV

P-507 : Gujarati

ગ્રંથકાર પરિચય : ઉમાશંકર જોશી

(New)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

સૂચના : (1) **બધા** પ્રશ્નો ફરજીયાત છે.
(2) **બધા** પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. સર્જક ઉમાશંકરના ઘડતરમાં કયા કયા પરિબળોએ ભાગ ભજવ્યો તેની સદૃષ્ટાંત ચર્ચા કરો. **14**

અથવા

કોઈપણ **બે** વિશે નોંધ લખો :
(1) ઉમાશંકર જોશીના સર્જનમાં પાશ્ચાત્ય સાહિત્યની અસર.
(2) ગાંધીજીના વિચારોનું ઉમાશંકર જોશીના સર્જન પર પડેલ પ્રતિબિંબ.
(3) ઉમાશંકર જોશીના સર્જનમાં પુરાણો અને સંસ્કૃત સાહિત્યના અધ્યયનનું યોગદાન.
(4) પરિવાર, પરિસ્થિતિ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનોની સર્જક ઉમાશંકરના ઘડતરમાં વ્યાપ્ત ભૂમિકા.

2. (અ) ઉમાશંકર જોશીની કાવ્ય સમૃદ્ધિનો પરિચય કરાવો. **7**

અથવા

ઉમાશંકર જોશીના વિવેચન-સંશોધન વિશેષની સમીક્ષા કરો.

(બ) ઉમાશંકર જોશીના વાર્તા વૈભવના વૈશિષ્ટ્યને ઈંગિત કરો. **7**

અથવા

ઉમાશંકર જોશીના એકાંકીઓનો સમગ્રલક્ષી અભ્યાસ રજૂ કરો.

3. કોઈપણ **બે** વિશે નોંધ લખો : **14**
(1) 'સંસ્કૃતિ'ના સ્રષ્ટા : તંત્રી ઉમાશંકર જોશી
(2) 'ગોષ્ઠિ'ના સર્વાંગ સુભગ નિબંધોની સમીક્ષા કરો.
(3) ઉમાશંકરના અનુવાદ કર્મમાં પ્રગટતો વિદગ્ધ પ્રતિભા અને સર્જનશીલ સંવેદનનો સંયોગ.
(4) 'મંથરા'નું પદ્યનાટક લેખે મૂલ્યાંકન કરો.

4. કોઈપણ **બે** વિશે સોદાહરણ નોંધ લખો : **14**

(1) ઉમાશંકરના એકાંકીઓમાં રંગમંચીય ક્ષમતા.

(2) ઉમાશંકરની વાર્તાઓમાં સામાજિક નિસ્બત.

(3) ઉમાશંકરના પ્રવાસનિબંધોમાં પ્રકૃતિની આહ્લાદક અભિવ્યક્તિ.

(4) ઉમાશંકરની કવિતામાં વિશ્વચેતનાના સ્પંદનનો સ્પર્શ.

5. ખાલી જગ્યા પૂરો : **14**

(1) ઉમાશંકરનો જન્મ સને _______માં થયો હતો. (1891, 1901, 1911)

(2) ઉમાશંકરનું ઉપનામ _______ છે. (શેષ, વાસુકિ, ઘનશ્યામ)

(3) ઉમાશંકર _______ ગામના વતની હતા. (લૂસડિયા, માતર, શામળાજી)

(4) ઉમાશંકર _______ નામનું માસિક ચલાવતા. (ઉદ્દેશ, શબ્દસૃષ્ટિ, સંસ્કૃતિ)

(5) કવિએ તેમના કાવ્ય શીર્ષકમાં 'સાબરનો ગોઠિયો' _______ ને કહ્યો છે. (પોતાને જ, ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિક, ગાંધીજી)

(6) ઉમાશંકરનું પ્રથમ કાવ્ય '_______' 1930માં પ્રગટ થયેલ. ('જઠરાગ્નિ', 'વિશ્વશાંતિ', 'વસંતવર્ષા')

(7) ઉમાશંકરને _______ ના અંતેવાસી થવાનો લાભ મળ્યો. (રવિન્દ્રનાથ ઠાકુર, કાકા કાલેલકર, ગાંધીજી)

(8) 'સમ સંવેદન', 'અભિરુચિ', 'નિરીક્ષા' તેમના _______ ગ્રંથ છે. (સંપાદન, વિવેચન, નાટ્ય)

(9) 'સાપના ભારા' એકાંકીમાં અંબા રાક્ષસ શબ્દોચ્ચારણ _______ માટે કરે છે. (નંદરામ, દોલતરામ, ધનબાઈ)

(10) 'મારી ચંપાનો વર' વાર્તામાં ચંપાના પતિ પૂનમલાલના મૃત્યુ સમયે લેખક નોંધે છે : "_______ બીજી વાર રાંડી." (ચંપા, ગૌરી, લક્ષ્મી)

(11) 'પારકા જણ્યાં' નવલકથામાં _______ આલેખાઈ છે. (ઈતિહાસકથા, કુટુંબકથા, ધર્મકથા)

(12) ઉમાશંકર જોષીનું અવસાન સને _______માં થયું. (1978, 1988, 1998)

(13) ગાંધીયુગના કવિઓમાં ઉમાશંકરની હારોહારના સમકાલીન કવિ _______ છે. (ઉશનસ્, સુંદરમ્, શ્રીધરાણી)

(14) "વ્યક્તિ મટીને બનું વિશ્વમાનવી, _______." (પંક્તિ પૂર્ણ કરો.)